

Sygn. akt VIII GC 130/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Jacek Wojtycki

Protokolant: sekr. sąd. Anna Kafara

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2022 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa : (...) z siedzibą w W.

przeciwko R. O. o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 175 889,89 zł (sto siedemdziesiąt pięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt dziewięć złotych 89/100 groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 maja 2021 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 14 212 zł (czternaście tysięcy dwieście dwanaście złotych) z należnymi odsetkami tytułem zwrotu kosztów procesu ; III. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy na rzecz adwokata M. S. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) powiększoną o kwotę 828 zł (osiemset dwadzieścia osiem złotych) podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

Sygn. akt VIII GC 130/21

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko pozwanemu – R. O. o zapłatę kwoty 175 889.89 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że dochodzona wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwanego umowy kredytu w rachunku bieżącym nr (...) z dnia 3 kwietnia 2013r. Powód wyjaśnił, że przedmiotowa umowa była wielokrotnie zmieniana aneksami, na mocy których ostatecznie termin spłaty kredytu ustalono na dzień 2 czerwca 2018r., a ponadto uległa ona rozwiązaniu na skutek upływu czasu. Powód wskazał, że pozwany nie wywiązał się ze swojego zobowiązania tj. spłaty kredytu w określonym terminie. Powód podkreślił, że na dochodzoną przez niego kwotę składają się:

- należność główna – 144.411,00 zł.,
- odsetki umowne - 8360, 12 zł.,
- odsetki karne – 22.743,77 zł.,

- koszty – 375 zł.

Jednocześnie powód wyjaśnił, że podjął on próbę rozwiązania sporu i wezwał pozwanego do zapłaty, jednakże pozwany nie uregulował ciężącego na nim zobowiązania.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VIII GC 130/21 wydanym w dniu 8 czerwca 2021r. przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu oraz rozstrzygnięto o kosztach procesu.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany wskazał, że powód nie wykazał wysokości roszczenia objętego powództwem oraz podniósł on zarzut przedawnienia roszczenia. Pozwany podniósł, że powód nie wykazał, aby skutecznie wypowiedział umowę kredytu. W ocenie pozwanego powód dochodzi świadczeń nienależitych w postaci kosztów z tytułu opłaty przygotowawczej oraz opłaty administracyjnej. Pozwany w powyższym zakresie wskazał, że nie zostało uzasadnione naliczenie opłat dodatkowych. Ponadto pozwany ewentualnie wniósł o rozłożenie zasądzonych świadczeń na 48 równych rat. W świetle powyższego pozwany podniósł, że jest on w złej sytuacji finansowej, a także, iż jego sytuacja zdrowotna jest zła, gdyż aktualnie leczy się on na choroby neurologiczne oraz zespół amnestyczny.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanego, powód podniósł, że umowa kredytowa miała charakter terminowy, a więc uległa ona rozwiązaniu na skutek upływu czasu. Wobec powyższego zdaniem powoda nie był on zobowiązany do wysyłania żadnego pisma do pozwanego, które informowałoby go, że jego zadłużenie jest w całości wymagalne.

Postanowieniem z dnia 8 października 2021r. w sprawie o sygn. akt VIII GC 130/21 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy ustanowił dla pozwanego pełnomocnika z urzędu (zob. k. 476 akt).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) z dnia 16 maja 2018r. zmieniono firmę banku na (...) oraz dokonano zmiany siedziby na W..

(dowód: odpis pełny KRS – k. 48- 107 akt)

Powód (...) z siedzibą w W. zawarł w dniu 3 kwietnia 2013r. z pozwanym - R. O., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą O. R. (...) umowę kredytu na rachunku bieżącym nr (...).

(okoliczności bezsporne, a nadto dowód: umowa kredytu na rachunku bieżącym nr (...) z dnia 3 kwietnia 2013r. wraz z załącznikami – k. 8- 12 akt, wyjaśnienia złożone przez pozwanego – k. 497 v – 498 akt)

Przedmiotowa umowa była wielokrotnie aneksowana :

- aneksem nr (...) z dnia 16 października 2013r.

- aneksem nr (...) z dnia 2 kwietnia 2014r.

- aneksem nr (...) z dnia 26 marca 2015r.

- aneksem nr (...) z dnia 29 marca 2017r.,

- aneksem nr (...) z dnia 1 kwietnia 2016r.,

- aneksem nr (...) z dnia 28 kwietnia 2017r.,

- aneksem nr (...) z dnia 2 czerwca 2017r.

- aneksem nr (...) z dnia 13 maja 2017r.

(okoliczności bezsporne, a nadto dowód: aneksy do umowy kredytu na rachunku bieżącym nr (...) z dnia 3 kwietnia 2013r. – k. 13 – 44 akt, wydruk z CEiDG pozwanego – k. 108 akt, wyjaśnienia złożone przez pozwanego – k. 497 v – 498 akt)

Na podstawie umowy kredytu zmodyfikowanej ostatnim aneksem z dnia 13 maja 2017r., termin spłaty kredytu ostatecznie ustalono na dzień 2 czerwca 2018r.

Przedmiotowa umowa miała charakter terminowy, a więc uległa ona rozwiązaniu na skutek upływu czasu. Roszczenie z tytułu umowy kredytu stało się wymagalne z upływem terminu spłaty, tj. dnia 3 czerwca 2018r., zaś pozwany nie wywiązał się ze swojego zobowiązania i nie dokonał spłaty kredytu w określonym terminie.

(okoliczności bezsporne, a nadto dowód: umowa kredytu na rachunku bieżącym nr (...) z dnia 3 kwietnia 2013r. wraz z załącznikami – k. 8- 12 akt, aneksy do umowy kredytu na rachunku bieżącym nr (...) z dnia 3 kwietnia 2013r. – k. 13 – 44 akt, wydruk z CEiDG pozwanego – k. 108 akt, wyjaśnienia złożone przez pozwanego – k. 497 v – 498 akt)

Na kwotę żądania powoda tj. 175.889,89 zł stanowi zadłużenie pozwanego na dzień 26 maja 2021r., a w tym:

- należność główna – 144.411,00 zł.,

- odsetki należne tj. umowne – 8.360,12 zł.,

- odsetki karne – 22.743,77 zł.,

- koszty – 375 zł.

(dowód: wydruk z historii rachunku bankowego pozwanego – k. 146- 453 akt, umowa kredytu na rachunku bieżącym nr (...) z dnia 3 kwietnia 2013r. wraz z załącznikami – k. 8- 12 akt, aneksy do umowy kredytu na rachunku bieżącym nr (...) z dnia 3 kwietnia 2013r. – k. 13 – 44 akt)

Powód podjął próbę polubownego rozwiązania sporu oraz wezwał pozwanego do zapłaty. Jednakże pozwany nie uregulował spornych należności.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 14 maja 2021r. – k. 45 akt)

Pozwany ostatecznie nie negocjował a przyznał istnieniu roszczenia powoda (co do zasady i wysokości), wskazując jako przyczyny braku spłaty kredytu problemy w prowadzonej działalności gospodarczej (brak otrzymania wynagrodzenia od kontrahenta) oraz problemy zdrowotne. Ponadto pozwany wskazał, że obecnie jest na rencie i nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej oraz posiada także inne zobowiązania kredytowe.

(dowód: wyjaśnienia złożone przez pozwanego – k. 497 v – 498 akt)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony, które nie budziły wątpliwości Sądu, co do swej autentyczności, a także na podstawie przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania pozwanego – R. O..

Sąd Okręgowy uznał za logiczne, spójne i rzeczowe wyjaśnienia złożone przez pozwanego w zakresie w jakim wskazał on, że nie kwestionuje roszczenia powoda dochodzonego w sprawie niniejszej. Nadto Sąd Okręgowy dał wiarę w całości wyjaśnieniem pozwanego co do przyczyn braku spłaty roszczenia na rzecz powoda.

Jednocześnie podkreślić należy, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału z uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego i logiki.

Przechodząc do omówienia przedmiotowej sprawy wskazać trzeba, że Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości co do tego, że strony łączyła umowa kredytu, stanowiąca umowę nazwaną, uregulowaną ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 2187 – dalej jako „Pr. bank.”). Zgodnie z art. 69 ust. 1 tej ustawy przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji. Istotną cechą tej umowy jest jej charakter wzajemny, ekwiwalentem świadczenia banku, polegającego na oddaniu do dyspozycji na czas oznaczony określonej kwoty pieniężnej, jest zapłata odsetek i prowizji, niezależna od obowiązku zwrotu wykorzystanego kredytu. Ten rodzaj i zakres ekwiwalentu przesądza również o odpłatnym charakterze tej umowy. Okoliczności faktyczne będące podstawą dochodzonego roszczenia (zawarcie umowy, powstanie należności na rzecz powoda, wysokość i brak zapłaty przez pozwanego jako stroną umowy kredytu) nie były sporne. Pozwany – choć na etapie wnoszenia sprzeciwu (zob. k. 121-123 akt) – podnosił zarzut braku wykazania wysokości roszczenia powoda (co zostało udowodnione przedstawionymi przez powoda dowodami w postaci dokumentów) – to jednak na rozprawie, podczas wysłuchania pozwanego, ostatecznie podał, że nie kwestionuje roszczenia powoda oraz potwierdza zawarcie umowy kredytowej oraz jej aneksowanie (zob. k. 497v – 498 akt).

Jednocześnie, wobec zgłoszenia wniosku w tym zakresie, kwestią wymagającą rozstrzygnięcia było zagadnienie związane z rozłożeniem na raty zasądanego świadczenia na podstawie art. 320 k.p.c. – gdyż pozwany już na etapie sprzeciwu wnosił o ewentualne rozłożenie świadczenia na raty w wysokości jak to były raty wynikające z umowy między stronami (zob. k. 123 akt oraz k. 540 – 540 v akt). W ocenie pozwanego zaistniały ku temu przesłanki, tj. stan zdrowia pozwanego czy też prowadzenie działalności gospodarczej przez pozwanego - wykonywanie przez niego prac w ramach działalności i zawartych umów na rzecz innych podmiotów i brak otrzymania wynagrodzenia.

Przede wszystkim wskazać trzeba, że w myśl art. 320 k.p.c. jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach możliwe jest rozłożenie w wyroku na raty zasądanego świadczenia. Tymczasem w ocenie Sądu Okręgowego – patrząc przez pryzmat zebranego w sprawie materiału dowodowego - argumentacja pozwanego w zakresie rozłożenia zobowiązania na raty nie jest wystarczająca.

W orzecznictwie podkreśla się, że przytoczona regulacja określa szczególną regułę wyrokowania („moratorium sędziego”) dotyczącą przedmiotu orzekania, dającą sądowi możliwość uwzględnienia nie tylko interesów pozwanego, w zakresie czasu wykonania wyroku, lecz także interesów powoda – przez uniknięcie bezskutecznej egzekucji (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 czerwca 2015 r., I ACa 1508/14, LEX nr 1746829). Przyjmuje się również, że pomimo umiejscowienia art. 320 k.p.c. wśród przepisów postępowania, ma on charakter materialnoprawny, ponieważ modyfikuje treść łączącego strony stosunku cywilnoprawnego, w odniesieniu do sposobu i terminu spełnienia świadczenia przez pozwanego i w tym zakresie ma charakter konstytutywny (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2014 r., V CSK 302/13, LEX nr 1480070).

Należy zgodzić się z poglądem, że ewentualna możliwość rozłożenia na tej podstawie świadczenia na raty przez sąd wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, nie tylko związanych z sytuacją dłużnika (gdy ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądanego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby

jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody), ale także oceny uzasadnionego interesu wierzyciela domagającego się ochrony prawnej. Ustanowiona w art. 320 k.p.c. norma ma bowiem charakter wyjątkowy i w związku z tym – jak stanowi powyższy przepis – może być ona stosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Podkreślić przy tym należy, że nie może być ona stawiana ponad ochronę wierzyciela (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 października 2015 r., V ACa 899/14, LEX nr 1856597).

Zastosowanie tej regulacji powinno zatem polegać na wyznaczeniu takiego terminu który z jednej strony mógłby umożliwić pozwanemu wykonanie orzeczenia w sposób dla niego najmniej dotkliwy i nie narażający na nadmierne straty, z drugiej jednakże strony jego wyznaczenie nie może narażać powoda na dalsze szkody. Rozłożenie świadczenia na raty ma bowiem ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (tak m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/06, OSNC z 2007 r., Nr 10, poz. 147 oraz uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNCP z 1971 r. Nr 4, poz. 61). Przewidziane przez art. 320 k.p.c. rozłożenie świadczenia na raty służyć ma, co oczywiste, przede wszystkim dłużnikowi, musi jednak dawać jednocześnie wierzycielowi szansę zaspokojenia się. Aby taki cel osiągnąć, dłużnik musi mieć realną możliwość spełniania świadczenia w formie ratalnej, w przeciwnym razie bowiem ani on sam nie odczuje ulgi, ani wierzyciel nie zostanie należycie zaspokojony, a wszystko zakończy się i tak postępowaniem egzekucyjnym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 lipca 2017 r., I ACa 186/17, LEX nr 2343436).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy podkreślić należy, że pozwany nie wykazał zaistnienia przesłanek do rozłożenia na raty zasądzonego roszczenia. Z analizy zebranego w materiale jednoznacznie wynika, że pozwany już od ponad roku nie spłacał zadłużenia wobec powoda (zob. k. 146- 453 akt). Co więcej sam pozwany wyjaśnił, że jest obecnie na rencie, nie prowadzi działalności gospodarczej oraz ma on problemy zdrowotne (zob. k. 497 v – 498 akt). Okoliczności te wskazują, że wobec pozwanego nie ma podstaw do przyjęcia, że regulowałby należność w proponowanych ratach – brak wykazania realnych możliwości na to, aby zaczął on spłacać zasądzone świadczenie w ratach. Ponadto, jeśli dodać do tego, że ma on zobowiązania także wobec innych podmiotów (kredyt hipoteczny z byłą żoną – zob. k. 497v akt), to wówczas rozłożenie zasądzonego na rzecz powoda świadczenia na raty nie pozwoliłoby osiągnąć celu, któremu instytucja ta ma służyć. W ujawnionym stanie rozłożeniu na raty w sposób oczywisty sprzeciwia się interes wierzyciela, który również należy brać pod uwagę na gruncie art. 320 k.p.c., mogłoby prowadzić do poszkodowania wierzyciela, w tym również w kontekście bezskuteczności egzekucji. Na marginesie w tym miejscu należy wskazać, że z wyjaśnień pozwanego oraz złożonego przez niego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania (k.459-463) wynika, że jest osobą zadłużoną wobec szeregu podmiotów, prowadzona jest wobec pozwanego jako dłużnika egzekucja komornicza, nie prowadzi już działalności gospodarczej, a jedynym źródłem utrzymania jest renta w wysokości 916 zł oraz 2 tysiące złotych z tytułu dzierżawy (pozwany podał, iż jest to objęte wspólnością ustawową małżeńską, przy czym pozwany we wniosku o pełnomocnika z urzędu (k. 458) podał, że stać go na pełnomocnika z wyboru i utrzymuje się z renty w wysokości 916 zł. Jednocześnie na rozprawie strona pozwana (k. 497v) podała, że w przypadku ugody konieczne jest zmniejszenie roszczeń bo w innym przypadku egzekucja byłaby bezskuteczna wobec pozwanego. Ponadto podjęte próby ewentualnego pozyskania środków od kontrahentów pozwanego nie powiodły się (vide oświadczenie pełn. pozwanego k. 540 akt). W ocenie Sądu brak zapłaty przysługujących stronie powodowej od dawna wymagalnych należności oraz składanie propozycji rozłożenia ich na raty, za którymi nie idą jakiegokolwiek działania celem zmniejszenia istniejącego zadłużenia, świadczy o tym, że wniosek o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty był jedynie kolejną próbą uzyskania odroczenia terminu płatności, co z pewnością nie zasługuje na ochronę.

Powództwo podlegało zatem uwzględnieniu w całości na podstawie art. 69 prawa bankowego oraz art. 481 k.c., w zakresie odsetek ustawowych od skapitalizowanej kwoty odsetek umownych z tytułu opóźnienia rozstrzygnięcie miało oparcie w przepisie art. 482 k.c.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd uwzględnił powództwo w całości i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 175.889,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 maja 2021r. do dnia zapłaty – o czym orzeczono w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. – zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy. Na koszty poniesione przez powoda, który w całości wygrał proces złożyły się: opłata od pozwu – 8795 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika – 5400 zł obliczone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Razem więc powodowi należy się kwota 14.212 zł. Ponadto na podstawie § 8 pkt 6 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszonych przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U.2019.18 t.j.) Sąd Okręgowy przyznał ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Bydgoszczy na rzecz adwokata M. S. kwotę 3600 zł powiększoną o kwotę 828 zł podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.